

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Ioannis Ivsti Lanspergii Carthvsiani, Natione Bavari, Opvscvla Spiritvalia

ab ipso Autore partim Latinè, partim Germanicè euulgata

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1630

Contra instabilitatem & distractionem inter Dei laudes, remedium. Epist.
XXXVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45857](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45857)

profuisse, & vt fidelis de cætero ei inueniaris, ad futura te seruatum. In terris pater est tibi Prior tuus, confratres & domini tui cum quibus habitas. Hos diligere, ac venerari debes, & eis, obsequi atque seruire, omniumq; aliarum personarum familiaritatem pristinam (nisi quatenus ad Deum promouent) obliuisci, nouam non contrahere. Metuo hanc tentationem futurarum fuisse aliarum præludium, compluresq; diabolica machinatione tibi intentandas. Verùm super firma petra perseuerantia, id est, firmo proposito permanendi cum Christo vsque ad exhalationem spiritus, tu pedes tuos firmes, nec terrearis, quia erit patientiæ & fortitudini tuæ corona: fidem & spem in Deo & beata Maria matre tua colles, ipsos indefinenter pro tui custodia & directione inuoces: nihil patrem tuum Priorem prorsus quantum libet exiguum celes, vt diaboli technas omnes confessione secretorum tuorum confundas & elidas (quia sentio te multum diligi à patre: quod etsi secus esset, nihilominus prouidentia diuina eius ore & consilio te reget & proteget) Eius voluntatem igitur sequaris absque scrupulo, nihil hæsitans, nihil plus interrogans, in bona semper simplicitate & humilitate hoc solum bonum æstimans, quod Prior consulit: fratres vt alias monui, cunctos diligas, non singulares familiaritates facies ad aliquos, cæteris exclusis, sed singulis (quicquid cum Deo fieri potest) morem geras, in seruiam obtemperes, conformeris, concordēs, & eorum beneplacita tuis præferas: nunquam tamen (vt præmonui) ad peccatum declinando. Tuum casum atque præcipitium in flumen (dum audirem) in mentem venit Eufraxiæ, cuius vitam legas in Vitis Patrum, & obedientiæ, humilitati, cæterisq; virtutibus eius te conformes, pro modulo tuo, excepta abstinentia, quæ ad testimonium sanctitatis ei à Domino concessa est mirabiliter, quàm nolo vt frustra stultetq; imitari coneris. Comedas & bibas cum timore Domini & gratiarum actione iuxta consilium Prioris, & stude vt ilis esse communitati in choro & alijs. His paucis vale fili mi in Domino Iesu.

Vt propositum sanctum vsque ad vitæ finem perducendum.

S. Eufraxiæ vita mirabilis.

Contra instabilitatem mentis cordisq; distractionem inter Dei laudes remedium.

Epistola XXXVII.

F. IOANNES IVSTVS LANSPERGIUS, CARTHVS,
charissimo suo filio Hugoni Carthusiæ Coloniensis tyroni S.D.

VNa ferè est omnium fili dilectissime, quærimonia sub diuinis laudibus, his potissimum, quæ vocaliter offeruntur, mentis patii instabilitatem, distrahi ad euagationes cordis, aliudq; sæpenu-mero cum Deo loqui, aliud cogitare. Hac infirmitate quamuis ipse mirum in modum grauer, non deesset tamen remedium, si forem atque sum siue diligentior, siue deuotior, quo huic vitio occurrerem. Tu igitur fili, qui feliciter hoc vti potes remedio, vt potè maiori seruens pietate, id ipsum, in exercitium tibi commendo. Itaque iturus ad orationem seu laudes diuinas post studiosam mentis recollectionem, post intentionem fixam ac certam, qua cõstitues attentè ac deuotè psallere siue orare, principio pollicem manus digito admoueas, quem ad singulos psalmi versus articulatum, hoc est, de artu in artum, & subinde de digito in digitum mutes, dans singulis digitorum artubus versus singulos, perinde ac si eisdem velis numerare, do.

Attentione quam iuuent sub diuinis.

re, donec finiatur psalmus. Vbi hoc fueris assuetus modo, potes præterea singulorum versus literas capitales obseruare, & in superlatiuo al. quo, qui in eadem litera incipiat, cuiusmodi est litera capitalis versus illius, aspirando in Deum sursum ferri. Verbi gratia: Primus psalmus hoc modo incipit: *Beatus vir, qui &c.* Huius primi versus capitalis littera est B. Quando igitur hic versus incipitur, pollice ad primum digiti artum posito, mentaliter cogita: O benignissime Iesu, seu: O benedicte aut, beatissime. Quando secundum audis verbum: *Sed in lege Domini &c.* qui incipit ab S. superlatiuo quoque tunc utere, ab incipiente S, videlicet: O sapientissime suauissime aut sanctissime. Hoc modo utere in omnibus singulisq; versibus psalmi, vt quando cuiq; versus aliquis incipitur, considerata litera capitali, habeas confestim superlatiuum eidem literæ respondentem.

Atque ided iuuat ad singulas habere litteras, superlatiuos laudis, affectiuosq; ad manum præparatos: Vt si ab A versus incipitur, occurrant subito, Altissime, amabilissime, amantissime. Si à B. Benignissime, beatissime, benedictissime, bone. Si à C. Clementissime, charissime, castissime. Si à D. Dulcissime, dilectissime. Si ab E. electissime, elegantissime. Si à F. fidelissime, felicissime. Si à G. Gratiouissime, gloriosissime, gaudiosissime. Si ab H. Humillime. Si ab I. Inuictissime, innocensissime. Si ab L. Laudabilissime, liberalissime, laudatissime. Si ab M. Mitissime, mansuetissime, misericordissime. Si ab N. Nobilissime. Si ab O. Omnipotens: vel omnipotentissime, obedientissime. Si à P. Pijsissime, patientissime, potentissime. Si à Q. Quietissime. Si ab R. Reuerentissime. Si ab S. Sanctissime, suauissime. Si à T. Tranquillissime, tristissime, (intellige de eius passione) Si ab V. Veracissime, venustissime, venerabilissime, &c. Vbi itaque huius exercitij & modum & vsum fueris assequutus, aded vt iam citra negotium & absque labore superlatiuo occurrant, potes vel sine admodum de superlatiuo iam dixi aspirationem quoque quamuis conformem respondentemq; applices literæ capitali versus. Eam ob re per vniuersum alphabetum pro singulis literis aspirationem habeas, seu petitionem necessesse est, in quibus id quod præcipuū in ea fuerit aspiratione, incipiat à litera versus capitali. Hoc igitur modo vbi versus incipitur ab A. ad manū habeas aspirationem pro abnegatione tui perfecta, pro amoris privati extinctione, seu pro amoris diuini ardore tibi cœlitus donando, qua videlicet mente suspirans ad Deū, optes huiusmodi: Vtinam amabilissime Iesu amor omnis priuatus in me pereat. Aut ita: Amorem proprium in me extingue amabilissime Iesu. Aut: Abnegationem perfectissimam amabilis esu mihi tribue. Item: Amore vtinam castissimo diligam te Deus meus & omnia: hoc est, te diligam qui es Deus meus & qui mihi es omnia, vtpote extra quem nihil cupiā &c. Huiusmodi multas sibi ipsi vnusquisque præformare potest aspirationes pro abnegatione, pro privati amoris extirpatione, aut pro amoris diuini inflammatione oraturus, quarum vel aliqua occurrat, tunc, vbi versus psalmi ab A. inceperit. Quomodo autem de A. litera iam dixi, ita dicendum est quoq; de reliquis omnibus literis. Quod tamen vt facilius ab omnibus capiatur, exempli causa de singulis literis scribam. Ad literam A. iam dixi pertinere amorem priuatum, abnegationem perfectam, amorem Dei, pro quibus supplicari Deo potest per aspirationis modum, O vtinam aut, O si. Possunt item applicari

VI
16

carum quæcunque alia, ut sunt abstracta vita (quæ est conuersatio interna) petenda, aut ambitio detestanda. In litera B. potest aspirari ad Deum pro benignitate, pro beatitudine æterna, aut pro aliqua beatitudine ex octo beatitudinibus à Christo prædicatis. Aut certè benedic Deum pro beneficijs eius multis, quibus hæctenus ingratus nimis fuisti. Dic igitur mente, vbi literam B. innueris capitalem: Benignissime Iesu da mihi benignitatem erga omnes homines, vt sim mitis & humilis corde. Item. Benedico te Domine Deus meus ex toto corde meo, quia solus es bonus, & miserationes tuæ infinitæ. Item: Vtinam pijsime Deus vel primam beatitudinem obtineam, qua docuisti, vt verè sim pauper spiritu. Vbi literam innueris C. aut charitatem feruentissimam, aut castitatem, aut cordis puritatem, aut certè cordis stabilitatem contra euagationes à Domino Deo petas. Vbi D. literam receperis capitalem, dic: Vtinam desiderabilissime Iesu, tu solus omnia desideria mea in te rapias & stabilias, in te absorbeas, & tibi vnias. Aut, pete discretionem in omni actione ac virtute. Potes præterea petere deuotionem veram, quæ est animum habere paratum atque feruentem in omne beneplacitum Dei. Dilectio denique inimicorum, & te actusq; tuos calumniantium iuste petenda est. Porro si E. fuerit in versu litera capitalis, recolens quàm multiplices sint gemitus quàm varix lachrymæ afflictorum, quot calamitates & ærumnæ, offer omnium filiorum Ecclesiæ gemitus & vota in cor apertum Iesu, orans vt vnique iuxta suum beneplacitum, & pro sui nominis gloria tribuat, quod illi expedierit. Quod ipse quoque libenter vult, scit & potest. Vbi F. capitalem deprehenderit literam, postula orando fidem seu fidelitatem, qua boni maliq; discernuntur serui. Si enim omnia facere potest iniquus quæ facit bonus, præterquam quod suo domino fidelis esse non potest, quomodo non maxime optandum est, vt nobis detur tam fides, qua nos credamus Deo, quàm fidelitas ipsa qua non ipsos nos, sed Deum purè quæramus in omnibus, contendamusq; nos exhibere eos, quibus se credere dignetur Deus, vt potè amantibus se? Quando G. litera occurrit, toto corde gratiam Dei maxime tibi, (sine qua nihil est) necessariam, opta. Ideo hanc petas tibi indeficientem, iugem atque perpetuam. Aspirando item potes optare, vt in nulla creatura, sed in Deo solo gaudeas. Item, vt gloriam omnem mundi detesteris ex animo. Ad literam H. capitalem, ora pro humilitate profundissima tibi donanda. Si litera occurrerit I. pete intentionem castissimam simplicissimam deiformem, omniaq; in Deum referentem, qua videlicet eius gloria & beneplacitum solum purè & feruentissime quæras. Si L. fuerit capitalis litera, linguæ pete continentiam. Ora linguam tibi frenari timore diuino, ne in otiosa, ne in perniciosa, ne in scurrilia desinas. Aut vt laudes diuinas attentè ac deuotè offerre tibi concedatur, aspirando pete. Vbi M. fuerit prima litera versus, aspirando à Deo pete tibi dari imititarem, mansuetudinem, misericordiamq; erga proximum viscera. Ora etiam clamans ad Deum pro misericordia, tam pro te, quàm pro omnibus: præcipuè autè pro ijs qui in collectatione sunt peccatorum, puta qui bonæ sunt voluntatis, ad id tamen adhuc imperfectè, vt tentationes vincere nequeant: & demum maxime pro defunctis. Si N. fuerit litera capitalis, aspirans ora, vt nihil vnquam in te inueniatur, quod offendar Deum. Si ab O. cœptus fuerit versus, pete obedientiam perfectissimam. Si P. litera fuerit prima, ora tibi donari patientiam mi-

Deuotio vera quam sit.

Fidelitas quam Deo exhibenda.

tissimam. Item passionis ac Christi vulnerum tibi pete memoriam impri-
mi. Ad literam Q. Christo offer, quicquid in te est virium, & pete ab eo vt ead-
dem, simulq; omne tempus vitæ tuæ in sui laudem conuertat, ac eadem iuxta
suum beneplacitum in sui gloriam solius te consumere faciat. Vbi R. litera
incœperit versum, aspirando pete tibi reuerentiam infundi erga diuinam
præsentiam vt semper & in omni loco Deum contempleris, ames, sentiasq;
præsentem. Ad literam S. pete sitim ardentissimam zelumq; animarum, sitim
item feruentissimam honoris diuini, qua Dei inhonoracionem, omnem ini-
uriam atque contemptum execreris lugeasq; eiusdem verò quæras semper
promoueasq; honorem. Petere quoque hic potes sinceritatem, quo ab omni
privato amore liber, non te ipsum, sed Deum purè in omnibus quæras. Subli-
tera T. timorem pete Dei castissimum, & maximè filialem, quo vigilantissimè
me caueas fugiasq; quicquid amantissimo displicuerit patri, aut pete temper-
tantiam in omnium rerum vsu, sensuumq; continentiam. Postremò, si quan-
do V. litera fuerit capitalis, pete à Iesu benedicto, Virginis filio, tibi donari vt
ipsius matrem veneratione deuotissima castissimaq; ames dilectione. Item
pete eiusdem Virginis alumnus & adoptionis filius fieri. Hæc omnia quan-
uis proluxa aut difficilia videantur, non sunt tamen difficilia vel aliquanto-
lum exercitato, vbi in vsu duxerit exercitium. Nectamen opus est, vt in
omnibus his aspirationibus assignatis vtatur, sed vnâ harum quæ occur-
rerit assumat, aliamque eiusmodi sibi instar harum effinxerit. Verum quod
cit fortasè quis, sub diuino officio nihil tractandum mente, præter id quod
canitur aut dicitur. Respondendum, non aduersari hoc exercitiû attentioni,
sed pro attentione multò nobilissima (quæ est mentis eleuatio in Deum) ab-
sumi. Huic enim aded non officit hoc exercitiû, id est, hoc aspirandi genus, vt
etiam vehementer suffragetur. Nam celerrimè atque ad modum sagittæ aspi-
ratio cordis in Deum iaculata, dum surgit, verborum quoque in psalmo ser-
sum, sibi concilians, sibiq; applicando contextens, ad Deum secum trahit &
hoc dum Psalmus (vt consuetudo est monachis, & Canonicorum collegiis
probè institutis) canitur cum grauitate seu tractim. Nam si festinato legitur
aut canitur, difficile esset has aspirationes obseruare, sufficit enim tunc super-
latiuus dumtaxat vri, quomodo supra declaratum est.

Psalmi vt
cum grauita-
te si con-
cincendi.

Psalmi v. i
sanctis & p-
plicandis sunt.

Habet etiam tunc locum, aliud (quo nonnulli vtuntur) remedium: videlicet
vt vbi audieris inter psallendum Dominus, aut Deus motum aliquem aut
signum facias secretè reuerentiæ erga Dei maiestatem, aut Christi humani-
tatem: puta vt vbi nomen hoc auditur Deus, mente adores Dei maiestatem
vbi Dominus Christi maiestatem reuereris. Potest præterea qui mentis pa-
titur instabilitatem, versus literas capitales obseruare, iuxtaq; easdem no-
mina sanctorum ab eisdem literis incipientia, ac eorundem intercessionem
pro Ecclesia postulare. Vt si ab A. versus incipiat inuoces sanctum angelum
tuum, reliquosq; angelos omnes: aut inuoces sanctum Augustinum, Anto-
nium aut sanctam Annam, Aghathamue A. polloniam aut Agnem. Pari modo
vbi litera B. versus incipit memoria fiat Bartholomæi, Benedicti, Brano-
nis, Bernardi, Barbaræ, aut alterius sancti cuiuspiam à B. incipientis, cui psal-
lenus fuit deuotio. Possunt itaque sancti inuocari hoc modo vt pro nobis o-
rent. Possunt item recolli, vt cum eis nos pro nobis, & pro vniuersa Ecclesia
orentur.

oremus pariter. In hoc exercitij genere beatae Mariæ virgini tribuere locum potes in litera M. propter nomen Mariæ, ut omnes huiusmodi versus ab M. incipientes, in ipsius canas venerationem Deo. Potest ei quoque locus dari cum sanctis omnibus virginibus præcipuis in litera V. Postremò pro stabilien- do cor de obseruare potes, vbi versus in secunda persona ad Deum dirigitur, cuiusmodi est hic versus, *Domine Dominus noster*, addas aut suppleas: potentissime, aut sapientissime: aut adiectiuum aliquod laudis seu deuotionis, quod sensui versus congruat: vt si versus Dei misericordiam, opemve, aut liberationem postulat, addas tui adiectiuum conueniens, puta benignissime, clementissime &c. Si eiusdem narrat laudem aut potentiam, adicias, excellentissime, potentissime, magnificentissime, nobilissime. Si eius bonitatem, dic tu, amabilissime, suauissime, dulcissime, optime &c. Pari modo vbi in tertia quoque persona fit diuinæ potentix aut misericordix mentio, adde iuxta congruentiam adiectiuum, vt si versus psalmi fuerit: *Qui propitiatur* Psal. 119.
omnibus iniquitatibus tuis, qui sanat omnes infirmitates tuas. In mente adicias tu: Verè misericordissimus, verè mitissimus &c. Porro vbi tui psalmus inducit memoriam, vt re adiectiuus seu attributis humiliatiuis, tuisq; vilificatiuis: vt sunt ingratus, miser, vilissimus, facinorosus, pauper, & similia. Exempli gratia: Ad hunc versum, *Delictum meum cognitum tibi feci*, interim quod eadem legis, verba supple tu: Ego miserimus & facinorosus peccator. Et ad Psal. 31.
verba quæ sequuntur, *Et iniustitiam meam non abscondi*, dic in mente. Coram te Patre pijsimo & misericordissimo. Hæc sunt, fili charissime, remedia, quorum quodlibet tibi contra mentis petes instabilitatem in vsum vertere: felicior tamen estimamus eum, qui nullo horum eget, qui ex sensu verborum psalmi fursum agitur, ferturq; aspirando in Deum. Vale.

Vt sit vtendum recreationibus. & remedijs sanitatis.

Epistola XXXVIII.

IOANNES IVSTVS LANSPERGIUS, CARTHVS.

filio suo charissimo, fortitudinem corporis & animæ.

Questio mihi abs te proposita est, sili in Christo charissime, in hæc verba. Sancti admonent nullam consolationem querendam in creaturis: Nunquid ergo non melius est dolores capitis & alia pati, quam admittere consolatoria, per quæ releuer? Respon- sio: Fili, hoc dicitur queri, quod est finis, cuius gratia cætera præcesserunt, aut fiunt. Qui finis cum obtentus fuerit, non queritur aliud. Ita ergo non debetis querere consolationem aut delectationem, vt ipsa delectatio finis sit, quam in creatura queritis, & ibi sit status atque requies: sed hoc quod delectat, aut fortalsè etiam secundum quod delectat si querendum est, querendum est propter aliud scilicet quia necessarium aut vtile ad sanitatē, vel huiusmodi conseruandum seu recuperandum. Illa autem querenda sunt, vt semper vsquequaq; placeatur Deo & eius voluntati seruiatur: vt corpus sufficiat ad labores externos & internos, ad pressuras & tentationes sustinendas &c. quæ consumunt vires, in quibus maior centuplo consistit profectus, quam in abstinentia. Itaque Deus est finis, & Deus queritur & non delectatio vel consolatio. Verbi gratia: Ecce iam ver est & omnia florent. Nonne delectabile

Consolationibus ac delectationibus quinam vtendum.